

Примљено : 25.4.2024			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност

Образац Д2

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Милошевић, Радимир Данијела
01.04.1993. Прокупље

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Педагогија
Дипломирани педагог
2012.
2016.
8.35

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Педагогија
Мастер педагог
2016.
2018.
9.75
Педагошке и андрагошке науке
Хуманистичко васпитање као предуслов редукције дискриминације

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Педагогија
2018.
130
9.77

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1.	Jevtić, B., Milošević, D., i Jevtić-Trifunović, N. (2022). Online nastava tijekom pandemije bolesti Covid-19 – između učinkovitosti i preferencija. <i>Prema postpandemijskom obrazovanju: kako osnažiti sustav odgoja i obrazovanja?</i> Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet. ISBN (elektroničko izdanje): 978-953-361-080-1 У раду су презентовани резултати истраживања о различитим аспектима организације и реализације онлајн наставе (дидактичко-методички, емоционални и социјални аспект, подршка наставницима и праћење и евалуација)	M13

	<p>током пандемије КОВИД-19 и могућности за њено даље унапређење. Аутори у раду покрећу дискусију о томе да ли и у којој мери постојећи концепт онлајн наставе води ка новим моделима наставе, јачању студентског потенцијала и даљем професионалном развоју ученика и износе педагошке импликације које одражавају унапређење кључних области онлајн наставе.</p>				
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО	
2.	<p>Jevtić, B., Mikanović, B., & Milošević, D. (2022). Multikulturelles Umfeld und jugendgewalt in der grundschule. <i>Deutsche internationale Zeitschrift für zeitgenössische Wissenschaft</i>, 32, 36-46.</p> <p>Овим квантитативним истраживањем аутори су настојали да утврде разлике у ставовима ученика основних школа о мултикултуралном окружењу и присутности насиља у школи, узимајући у обзир пол, ниво разреда и школски успех ученика. Резултати истраживања показују да ученици препознају карактеристике мултикултуралног окружења, али и да се њихова мишљења не разликују у односу на независне варијабле. Утврђено је да већина ученика која живи у мултикултурном окружењу сматра да су једнако изложени насиљу као и ученици који живе у монокултурним срединама. Мишљења ученика потврђују да живот у мултикултуралном окружењу доприноси развијању вредности прихватања различитости и потврђују њихову развијеност интеркултуралне осетљивости.</p>				M23
	Рад припада научној области докторске дисертације	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
3.	<p>Jevtić, B. & Milošević, D. (2022). Identifying the dimensions of the school climate from the perspective of primary school students. <i>Теме</i>, 46(3), 677-692.</p> <p>Циљ рада је био да се идентификују фактори који утичу на развијање позитивне школске климе и да се утврде разлике у перцепцији њених димензија у односу на пол и успех ученика. Истраживање је пошло од претпоставке да ће ученици позитивно перципирати академску и социјалну димензију школске климе и да ће се перцепције ученика о димензијама школске климе разликовати у односу на њихов пол и школски успех. Применом факторске анализе идентификовано је шест кључних фактора школске климе: подршка и доследност у раду наставника, аутономија ученика, академска подршка наставника, негативни вршњачки односи, дисциплинска строгост и колаборативно вршњачко учење. Други значајан резултат до којег се дошло јесте да су пол и школски успех ученика значајно утицали на њихову перцепцију димензија школске климе.</p>				M23
	Рад припада научној области докторске дисертације	<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
4.	<p>Jevtić, B., & Milošević, D. (2021). Adolescents' preferences for media content and their perceptions of dominant value orientations in the media. <i>Problems of Education in the in the 21st Century</i>, 79(1), 34-46.</p> <p>У овом раду аутори медије сагледавају као важне агенсе у формирању идентитета, вредносних оријентација и понашања адолесцената. Емпијским истраживањем испитане су преференције адолесцената о праћењу медијских садржаја и њихове перцепције вредносних оријентација које се промовишу путем медија. Резултати су показали да постоје значајне разлике у преференцијама адолесцената у избору медијских садржаја у односу на пол и врсту школе. Утврђена је и позитивна корелација између праћења појединих телевизијских садржаја и вредности у медијима, као и у односу на музичке афинитете и вредности које се промовишу кроз музичке спотове. Аутори у раду указују на потенцијалне предлоге за унапређење медијске културе адолесцената и смањење негативних ефеката медија.</p>				M23
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО	
5.	<p>Milošević, D. i Maksimović, J. (2022). Inkluzivno obrazovanje u Republici Srbiji iz ugla nastavnika razredne i predmetne nastave: kompetencije, prednosti, barijere i preduslovi. <i>Nastava i vaspitanje</i>, 71(1), 7-27.</p> <p>Полазећи од тога да је пружање сазнања о имплементацији инклузивног образовања од суштинске важности за унапређивање инклузивне праксе, циљ рада је био да се испитају ставови наставника о компетенцијама за инклузивно образовање, предностима, баријерама и предусловима за развој инклузивног образовања у основним школама. Налази указују на постојање негативних ставова наставника по питању увођења инклузивног образовања у основне школе, разлика у ставовима наставника разредне и предметне наставе о компетенцијама за инклузивно образовање (персонализовани приступ у настави, разумевање и поштовање различитости) и недовољне компетентности и мотивисаности наставника за рад са децом којој је потребна додатна подршка. У погледу предуслова, утврђено је да су педагошки асистенти, мањи број ученика у одељењима и стручно усавршавање наставника кључни за развој инклузивне праксе у основним школама.</p>				M24
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО	
6.	<p>Jevtić, B., Đorić, G., & Milošević, D. (2019). Developing social competencies of pupils through workshops in physical education classes. <i>FACTA UNIVERSITATIS: Physical Education and Sport</i>, 17(2), 259-275.</p> <p>Циљ рада је мерење и развијање социјалних компетенција ученика основношколског узраста на часовима физичког васпитања, путем радионичарског облика рада. У средишту интересовања аутора је упознавање са ставовима и облицима понашања ученика према различитостима, на основу дефинисаних критеријума и индикатора мерења. У раду се указује на неопходност предузимања активне улоге свих актера школске заједнице у стицању нових</p>				M24

	компетенција у циљу неговања и поштовања начела различитости на часовима физичког васпитања. Рад нуди нова сазнања о коришћењу методе радионичарског рада, облика и техника, као и могућностима освећивања ставова и промене понашања када је реч о дискриминационом понашању ученика кроз физичку културу.			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
7.	Jevtić, B., Jevtić-Trifunović, N., & Milošević, D. (2022). Educational and advisory work in the school community: teacher perspective. In Angeloska Galevska, N., Tomevska-Ilievska, E., Janevska, M., Bugariska, B. (eds.). <i>Educational Challenges and Future Prospects: Conference Proceedings</i> (pp. 232-238). Skopje: Faculty of Philosophy, Institute of Pedagogy. У раду су предочена нова сазнања о саветодавном раду у школској заједници и развоју социјалних компетенција деце и младих у циљу унапређења квалитета међуљудских односа у образовно-васпитној делатности. Резултати квантитативног истраживања потврђују важност примене педагошко-саветодавног рада у школи, као и то да поседовање вишег нивоа хуманистичке педагогије доприноси препознавању значаја развијања социјалних компетенција ученика (осећаја припадности, разумевања и поштовања различитости, толеранције, комуникације и кооперативности) путем саветодавног рада у школском окружењу.			M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
8.	Milošević, D. (2020). Peer relationships in the real and virtual world. <i>Exceptional Children: Education and Treatment</i> , 3(2), 255-267. ISSN 2683-3603 (online). У ауторском раду кандидаткиња се бави вршњачким односима ученика у реалном и онлајн окружењу. У испитивању ставова и понашања ученика примењен је квалитативни приступ, заснован на различитим врстама техника (играње улога и брансторминг) и облика рада (рад у малим групама, групна дискусија и дискусија у кругу). Резултати сугеришу значај развијања социјалних и емоционалних компетенција ученика и ефикасност радионичарског облика рада у унапређењу вршњачких односа у реалном и виртуелном окружењу.			M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
9.	Milošević, D., & Đorić, G. (2019). The teacher of the future we want. <i>Knowledge International Journal</i> , 31(2), 411-417. Сагледавајући наставника као кључног делатника образовно-васпитног процеса, у раду се настојало испитати у којој мери су наставници оријентисани на спровођење хуманистичког образовања и како ученици перципирају стварне и идеалне улоге и карактеристике наставника. Резултати сугеришу да се наставници који предају природне и друштвено-хуманистичке предмете, као и наставници са различитим годинама радног стажа, разликују по степену усмерености на хуманистичко образовање. Квалитативни резултати указују на сличност ученика у разумевању улоге и личности наставника и разлику између полова у перцепцији идеалног наставника. На основу добијених резултата аутори сугеришу да наставник који тежи спровођењу хуманистичког приступа омогућава стварање подстицајног окружења које је подређено интересовањима, потребама и могућностима детета, при чему посебно истичу његову улогу у развијању емоционалних и социјалних компетенција ученика.			M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
10.	Milošević, D. i Milošević, D. (2023). Interkulturalna transformacija škole: učiti živeti zajedno. <i>Izvodi saopštenja sa 57. Kongres antropološkog društva Srbije</i> (str. 131). Niš: Antropološko društvo Srbije. ISBN 978-86-6275-152-2 Овај рад има за циљ да представи и укаже на значај развијања интеркултуралности у школском контексту и пружи увид у начине њеног трансформисања. У раду се полази од претпоставке да примена интеркултуралног васпитања и образовања доприноси прихватању различитости као могућности стицања нових искустава и остваривања квалитетне сарадње у мултикултуралном окружењу. Развијање плуралистичког начина размишљања, односно осетљивости на етнокултурну разноликост и отвореност, прихватање и инклузивност исте, подразумева активну укљученост свих актера васпитно-образовног процеса. С обзиром на то да се у раду школа сагледава као место континуираног учења (су)живота, допринос рада огледа се у препорукама које иду у прилог унапређивању школске културе, наставног курикулума, компетенција и улога наставника и ученика и других аспеката васпитно-образовног рада.			M34
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
11.	Milošević, D. i Milošević, D. (2023). Kulturna dimenzija globalizacije i izazovi kulturnog diverziteta. <i>Izvodi saopštenja sa 57. Kongres antropološkog društva Srbije</i> (str. 132). Niš: Antropološko društvo Srbije. ISBN 978-86-6275-152-2 Културни диверзитет се поставља као један од највећих императива савремених друштава, те је и питање различитости (како је прихватити и како се односити према њој?) веома важно сагледати у контексту глобализацијских процеса. У вези са тим, у раду се разматра највећи изазов са којим се суочава човечанство, а то је ограничавање негативних ефеката глобализације на пољу културних разноликости, али и могуће стратегије превазилажења датог изазова. У анализи овог проблема сагледава се и становиште културног релативизма са аспекта савремених мултикултуралних друштава, при чему се указује на важност критичке рефлексије у прихватању културних разноликости.			M34

	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
	Milošević, D., Osmanović Zajić, J., & Maksimović, J. (2021). Application of innovative teaching models in the school context. In J. McDermott & Kožuh, A. (eds.). <i>Educational challenges</i> (pp. 53-72). Los Angeles.				
12.	Фокус рада је на испитивању ставова наставника и ученика о примени иновативних модела наставе у школском контексту. Операционализовани истраживачки задаци односе се на откривање доминантних иновативних наставних модела у школској пракси, поређење ставова ученика и наставника о истом питању, као и корелацију ставова наставника о примени иновативних модела наставе у односу на социодемографске карактеристике. Да би иновациони процес постао саставни део образовно-васпитног рада, резултати истраживања сугеришу да је потребно стручно и дидактичко-методичко усавршавање наставника, подстицање њихове мотивисаности за имплементирање различитих иновативних модела наставе и међусобне сарадње у дељењу искустава у спровођењу истих са колегама у школској заједници.				M45
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
	Maksimović, J., Milošević, D., & Osmanović Zajić, J. (2021). Funkcion of reflective practice and action research in the prevention of violence. In J. McDermott & Kožuh, A. (eds.). <i>Educational challenges</i> (pp. 261-285). Los Angeles.				
13.	Циљ овог рада је стручно оспособљавање наставника за имплементацију, интеграцију и увођење акционог истраживања као пожељног модела у превенцији вршњачког насиља. Акцент је такође усмерен на развијање социјалних вештина ученика као једног од начина превенције вршњачког насиља. Посебно место у раду је усмерено на значај и улогу рефлексивне праксе наставника и њиховој усмерености ка имплементацији различитих елемената акционог приступа који доприноси ефикасности, савремености и иновативности наставног процеса.				M45
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
	Јевтић, Б. и Милошевић, Д. (2019). Хуманистичко васпитање као предуслов редукције дискриминације појединца. У В. Виријевић (ур.), <i>Међународни тематски зборник: Психолошки, медицински и образовни аспекти добробити појединаца и група у процесу друштвене транзиције</i> (стр. 257-280). Приштина: Филозофски факултет.				
14.	Аутори у раду испитују ставове ученика и наставника и њихове процене деловорности хуманистичког приступа у школи као предуслова у редукцији дискриминације. Резултати показују да се хуманистички приступ у васпитно-образовном процесу сагледаван кроз педагошку климу позитивно одражава на однос наставника и ученика у школи. Да би се умањила могућност појаве дискриминације, аутори указују на потребу за квалитетнијим ангажовањем свих учесника образовно-васпитног процеса. Сходно наведеном, у раду се наводе и потенцијални предлози који иду у прилог стварању веће аутономије ученика, подстицању иновација у настави и развоју социјалних компетенција. Аутори такође разматрају могућности хуманистичке коцепције у погледу пружања једнаких шанси и ширењу вредности као што су толеранција и поштовање различитости ученика у школском окружењу.				M45
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
	Jevtić, B., & Milošević, D. (2022). The importance of the inclusion of intercultural diversity. <i>Moldavian Journal for Education and Social Psychology</i> , 5(1), 62-69.				
15.	Трагајући за образовним системом који негује аутентичност и културолошке разлике сваког ученика, аутори наглашавају важност инкорпорирања интеркултуралних начела и вредности у оквиру школске заједнице. У раду се истиче значај подстицања интеркултуралне свести као предуслова развијања интеркултуралног идентитета и прихватања културолошких разлика појединаца. У контексту остваривања друштвене кохезије и инклузивности, указује се на важност развијања интеркултуралне осетљивости, интеркултуралне комуникације и изградње интеркултуралног идентитета. У остваривању инклузије различитости аутори сугеришу да је кључно интеркултурално васпитање и образовање, јер омогућава сваком појединцу и групи да афирмише сопствени идентитет заснован на прихватању и интегрисању културолошких разлика.				M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
	Milošević, D., & Maksimović, J. (2020). Methodology of comparative research in education: Role and significance. <i>International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education</i> , 8(3), 155-162.				
16.	Полазећи од тога да савремени контекст истраживачког дискурса поставља истраживаче у позицију неопходне сарадње и партнерства, аутори са правом посебан акценат придају важност компаративне анализе образовних феномена. Циљ ове студије је анализа теоријских схватања улоге компаративних истраживања у спознаји педагошких појава као и трансформација компаративно-методолошког апарата у савременом контексту. Истраживачки задаци су усмерени на анализу историјског развоја компаративних истраживања, епистемологије и функције компаративних истраживања, као и њиховог значаја у педагогији. У чланку се истиче значај плурализма у методолошком приступу компаративних истраживања у циљу јачања истраживачких капацитета за његов будући развој у педагошким наукама.				M51

Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО	
Milošević, D. i Milošević, D. (2023). Elektronsko nasilje na društvenim mrežama iz perspektive učenika srednjih škola. <i>Pedagoška stvarnost</i> , 69(2), 149-165.					
17.	<p>У фокусу овог рада је испитивање заступљености и учесталости електронског насиља међу ученицима средњих школа, као и њихове препоруке о начинима превентивног деловања у решавању проблема електронског насиља. Резултати показују високу учесталост провођења времена на друштвеним мрежама, повезаност броја проведених сати на друштвеним мрежама са доживљавањем или чињењем облика електронског насиља међу вршњацима и већу заступљеност улоге жртве од насилника. Квалитативни налази обухватају различите предлоге средњошколаца за решавање проблема електронског насиља, а допринос аутора огледа се у изношењу потенцијалних решења у редукују електронског насиља на друштвеним мрежама, која укључују међусобну сарадњу свих агенаса васпитно-образовне делатности.</p>				M52
Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО	
Milošević, D. (2020). Podsticanje asertivne komunikacije učenika putem radioničarskog rada u okviru odeljenske zajednice. <i>Godišnjak za pedagogiju</i> , 5(1), 81-92.					
18.	<p>Ауторски рад кандидаткиње усмерен је на разматрање асертивног стила комуникације као конструктивног образаца који доприноси интензивирању социјалних интеракција ученика и формирању квалитетне педагошке климе у одељењу. У том погледу час одељенске заједнице се перципира као потенцијал за креирање и развијање ненасилне комуникације и демократских односа ученика, а наставник као кључни делатник подстицања сарадничке атмосфере и просоцијалног понашања ученика. Највећи допринос у регулисању интерперсоналних односа ученика са једне стране, и развијање кооперативног и активног учења са друге стране, види се у примени радионичарског рада. Стога, практична вредност овог рада је у представљању педагошке радионице која је специјално дизајнирана за потребе оспособљавања ученика за примену асертивног стила комуникације.</p>				M54
Рад припада научној области докторске дисертације		<u>ДА</u>	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
Maksimović, J., & Milošević, D. (2020). Teorijska analiza uticaja medija na vršnjačko nasilje. <i>Zbornik radova: Nauka i savremeni univerzitet</i> 9, 311-321. Niš: Filozofski fakultet.					
19.	<p>Сагледавањем глобалног присуства медија у свакодневици деце и младих аутори нуде одговоре на истраживачка питања: које медије деца и млади најчешће користе и у које сврхе, на који начин медији утичу на појаву вршњачког насиља и да ли медијска писменост може представљати један од начина превазилажења негативног утицаја медија? На основу примене методе теоријске анализе истраживачких радова утврђено је да се у већини емпијских радова потврђује позитивна повезаност између учесталости употребе медија и насиља, као и учесталости праћења насилних медијских садржаја и вршњачког насиља. С обзиром на то да вршњачко насиље представља један од кључних проблема савременог васпитања и образовања, у раду се као потреба и могуће решење у редукују негативног утицаја медија наглашава развијање медијских компетенција деце и младих.</p>				M63
Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	<u>НЕ</u>	ДЕЛИМИЧНО	
Milošević, D. (2020). Vršnjački odnosi u realnom i virtuelnom svetu. U S. Maravić (ur.) <i>Zbornik apstrakata sa međunarodne konferencije Savremeno obrazovanje 2020</i> (str. 34-36). Subotica: Alijanska Prosvetitelja Srbije. ISBN 978-86-81756-00-3					
20.	<p>Кандидаткиња у овом раду настоји испитати релације вршњачких интерперсоналних односа у реалном и онлајн простору. Добијени резултати квалитативног истраживања показују да комуникација и дружење у физичком простору за ученике има већу важност од виртуелног дружења. Истраживањем је утврђено и да не постоји опрезност у формирању пријатељских односа у виртуелном простору и да је ученицима најважније да их њихови вршњаци не дискриминишу на основу родне, верске и етничке припадности и успеха у школи. Резултати сугеришу на важност развијања емоционалних и социјалних компетенција ученика. Примена радионичарског рада допринела је бољем разумевању вршњачких односа, развоју емпатичности и свести о важности прихватања других.</p>				M64
Рад припада научној области докторске дисертације		ДА	НЕ	<u>ДЕЛИМИЧНО</u>	
<p>НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа</p> <p>ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ</p> <p>Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације <u>ДА</u> НЕ</p> <p>На основу структуре и садржаја теме докторске дисертације приказане у образцу Д1 и наведене библиографије која иде у прилог научно-истраживачком усмерењу приложене теме докторске дисертације, Комисија потврђује да је кандидаткиња Данијела Милошевић испунила све законске услове за подношење захтева за одобрење теме докторске дисертације.</p>					
<p>ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА</p> <p>Име и презиме, звање Бисера Јевтић</p> <p>Ужа научна област за коју је изабран у звање Педагошко-андрагошке науке, ужа научна област Педагогија</p>					

Датум избора 04.06.2018. године
Установа у којој је запослен Филозофски факултет Универзитета у Нишу
Е-пошта bisera.jevtic@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1.	Jevtić, B. (2015). <i>Retro(per)spektiva (a)socijalizacije</i> . Niš: Filozofski fakultet. ISBN 978-86-7379-370-2 CIP 37.013.42 COBISS.SR-ID 214751756	M42
2.	Jevtić, B. & Milošević, D. (2022). Identifying the dimensions of the school climate from the perspective of primary school students. <i>Теме</i> , 46(3), 677-692.	M23
3.	Евтић Б. (2018). Некоторые вопросы инклюзивного образования в сербии. международный научный вестник. <i>Вестник объединения православных ученых</i> , 4, 5-11. УДК 37.035 ISSN 2409-6180	M23
4.	Jevtić, B. (2017). The attitude of teachers towards prosocial behaviour and academic achievement in Serbia. <i>Problems of education in the 21st century</i> , 75(1), 34-54.	M23
5.	Jevtić, B., Petrović, J. (2016). Emotional education as the basis for peer violence prevention. <i>Didactica Slovenica, pedagoška obzorja</i> , 31(1), 113-127.	M23
6.	Jevtić, B. (2015). Aggressive behavior of students in Serbia. <i>Journal Pedagogika/Pedagogy</i> , 118(2), 204-216.	M23
7.	Jevtić, B. (2015). A lunni vittime e aggressori. <i>Journal DdA-Difficolta di Apprendimento e Didattica Inclusiva</i> , 3(1), 99-109.	M23
8.	Jevtić, B. (2012). The growth of social competence within multicultural peer groups. <i>Pedagogijska istraživanja</i> , 9(1/2), 103-113.	M23
9.	Jevtić, B., Đorić, G., & Milošević, D. (2019). Developing social competencies of pupils through workshops in physical education classes. <i>FACTA UNIVERSITATIS: Physical Education and Sport</i> , 17(2), 259-275.	M24
10.	Jevtić, B., & Jovanović, M. (2017). School indicators of encouraging humanistic education of adolescents. <i>Teme</i> , 41(3), 587-606.	M24
11.	Jevtić, B., & Stošić, R. (2017). Η διδακτέα ύλη του Μαθήματος των Θρησκευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Σερβία. <i>Crkvene studije</i> , 14, 661-673.	M24
12.	Jevtić, B., Jevtić-Trifunović, N., & Milošević, D. (2022). Educational and advisory work in the school community: teacher perspective. In Angeloska Galevska, N., Tomevska-Ilievska, E., Janevska, M., Bugariska, B. (eds.), <i>Educational Challenges and Future Prospects: Conference Proceedings</i> (pp. 232-238). Skopje: Faculty of Philosophy, Institute of Pedagogy.	M33
13.	Јевтић, Б. и Ивановић, М. (2016). Предрасуде и стереотипи о стигматизованим групама. У Н. Јовановић (ур.), <i>Зборник радова са Међународног научног скупа: Наука и савремени универзитет 5</i> (стр. 485-498). Ниш: Филозофски факултет.	M33
14.	Jevtić, B. i Ivanović, M. (2015). Socijalna distanca u kontekstu podzastupljenih manjinskih identiteta U Vujević, V. (ur.), <i>Zbornik radova sa Naučnog skupa: Nauka i sloboda</i> (str. 849-865). Istočno Sarajevo: Filozofski fakultet Pale.	M33
15.	Јевтић, Б. (2013). Мултукултуралност и етичке вредности. <i>Зборник радова са Међународног научног скупа: Наука и савремени универзитет 2</i> (стр.110-123). Ниш: Филозофски факултет.	M33
16.	Jevtić, B. (2012). Interkulturalno obrazovanje sa pogledom na budućnost. U <i>Зборник радова са Међународног научног скупа - Наука и савремени универзитет 1</i> (str. 25-36). Ниш: Филозофски факултет.	M33
17.	Jevtić, B. (2021). Interkulturalna akciona kompetentnost. U С. Омельченко (ur.), <i>Шкільні перспективи</i> (str. 65-76). Донбаський державний педагогічний університет Горлівський інститут іноземних мов.	M45
18.	Јевтић, Б. и Милошевић, Д. (2019). Хуманистичко васпитање као предуслов редукције дискриминације појединца. У В. Виријевић (ур.), <i>Међународни тематски зборник: Психолошки, медицински и образовни аспекти добробити појединца и група у процесу друштвене транзиције</i> (стр. 257-280). Приштина: Филозофски факултет.	M45

19.	Jevtić, B., & Milošević, D. (2022). The importance of the inclusion of intercultural diversity. <i>Moldavian Journal for Education and Social Psychology</i> , 5(1), 62-69.	M51
20.	Јевтић, Б. (2016). Вредносне оријентације као стратегија превенције вршњачког насиља. <i>Педагогија: часопис форума педагога</i> , 62(1), 37-47.	M51
21.	Јевтић, Б. (2015). Ефекти индикатора виоленције у школској средини. <i>Педагогија: часопис форума педагога</i> , 70(2), 215-225.	M51
22.	Микановић, Б., Јевтић, Б. (2015). Multicultural environment and peer violence in elementary schools. <i>Педагогија: часопис форума педагога</i> , 70(4), 459-475.	M51
23.	Mikanović, B., Kovačević, B., Jevtić, B., i Popović, K. (2016). Interkulturalne kompetencije učenika osnovne škole. <i>Radovi: časopis za humanističke i društvene nauke</i> , 24, 121-140.	M52
24.	Jevtić, B. i Jovanović, A. (2020). Dominantne vrednosne orijentacije i faktori vrednosnog usmeravanja mladih. <i>Годишњак за педагогију</i> , 5(2), 7-20.	M54

Менторства у последње три године			
Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	Ранђел Стошић, Педагошке концепције моралног васпитања у делу Аве Јустина и наша савременост, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу	26.10.2011.	12.04.2016.
2.	Данијела Здравих Михајловић, Естетски доживљај музике у наставној пракси, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу	23.11.2011.	13.04.2016.
3.	Марина Ћирић, Квалитет ангажовања студената у високошколском контексту, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу	10.9.2020.	4.9.2022.
4.	Александра Јовановић, Управљање интензитетом вршњачких конфликта у савременој школи, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу	27.12.2021.	/
5.	Сања Сретић, Мултифакторски утицај на развој поремећаја у социјалном понашању малолетних кривично (не)одговорних починилаца, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу	2.3.2023.	/

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

Комисија констатује да проф. др Бисера Јевтић испуњава све услове које за менторство прописују Закон о високом образовању, Статут Универзитета и Статут Филозофског факултета. У прилог наведеном потврђује испуњеност посебних услова за менторство, претходно успешно вршење менторства са другим кандидатима, као и то да тема докторске дисертације кандидаткиње Данијеле Милошевић припада ужој научној области предложеног ментора.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	Социјална компетентност као предиктор интеркултуралне осетљивости адолесцената
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Педагошко-андрагошке науке
Ужа научна област	Педагогија
Научна дисциплина	Социјална педагогија

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Контекст друштвено-историјских промена подстакнут убрзаним развојем глобализације допринео је значају проучавања социјалне компетентности и интеркултуралне осетљивости, услед чега оне постају једни од примарних аспеката рада савремених образовних система и институција на државном и међународном нивоу. Имајући у виду садржину Стратегије образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године развијање социјалне компетентности и интеркултуралне осетљивости адолесцената постају императив ефикасног и конструктивног укључивања појединца у савремене друштвене токове. У прилог изнешеном говори и глобални извештај Међународне комисије за будућност образовања до 2050. године (UNESCO, 2021) који потврђује да су социјално и интеркултурално учење међу приоритетним циљевима будућег образовања, које претендује ка развијању културално плуралистичких школа.

Обзиром на то да је различитост један од главних разлога неспоразума и сукоба у којима преовладавају неједнакост, дискриминација и сегрегација, поштовање и прихватање културних различитости неопходне су и темељне вредности на којима би требало да се заснива интеркултурална заједница (Piršl, 2011). Имајући у виду

претходно изнето, интеркултурна осетљивост представља одбацивање негативних склоности према другим културама у корист њиховог дубљег разумевања, поштовања и саосећања, а са тежњом да се прихвати различитост без имплицитног или експлицитног наметања вредности и норми сопствене културе (Žegaš, Kišjuhas, & Koprivica, 2016). Интеркултурална осетљивост је развојни процес кроз који се подстичу когнитивне, афективне и бихејвиоралне способности неопходне за успешну интеркултуралну комуникацију (Park, 2013: 114), те се она перципира као посебан аспект интеркултуралне компетентности (Bennet, 1986). Развијањем интеркултуралне осетљивости адолесцената промовише се њихово одговарајуће и делотворно понашање у интеркултуралној комуникацији (Chen & Starosta, 1998). Један од најпознатијих теоријских модела који обухвата стадијуме кроз које појединци пролазе приликом сусрета са другим културама је Бенетов Развојни модел интеркултуралне осетљивости. У основи овог модела је идеја да како нечије искуство културне разлике постаје сложеније и софистицираније тако се повећава нечија потенцијална компетенција у међукултурним односима. Свака оријентација модела указује на одређену структуру погледа на свет са конкретним врстама ставова и понашања у односу на културолошке разлике које су типично повезане са сваким стадијумом. Стога, овај модел има за циљ не само процену односа према културним разликама, већ потпомаже и развој интеркултуралних компетенција (Hammer, Bennett, & Wiseman, 2003). Гледано са педагошког аспекта, идентификовање интеркултуралне осетљивости адолесцената помоћу овог модела пружа значајна сазнања ради примене културално релевантне педагогије у школском контексту.

Да би се изнете вредности интеркултуралне педагогије интернализовале код адолесцената важно је развијати њихове социјалне вештине као што су емпатија, солидарност, толеранција и комуникација, али и подстицати суживот међу различитим културама и борбу против стереотипа, предрасуда и свих облика дискриминације и елиминације етноцентризма, национализма и ксенофобије (Bedeković, 2018). Учење социјалне одговорности, вештина решавања проблема, суочавања са предрасудама и пристрасностима и сналажења у конфликтима су такође неке од драгоцених вредности неопходне за развијање социјалне компетентности адолесцената. Социјално компетентног адолесцента осим поседовања претходно наведених социјалних вештина одликује и остваривање успешне друштвене интеракције, просоцијално поступање према другима (Buljubašić-Kuzmanović, 2010) и прихваћеност од стране својих вршњака (Newman & Newman, 2001). Супротно наведеном, адолесцент са ниским нивоом социјалне компетентности показује слабе социјалне вештине, сходно томе тешко остварује међуљудске односе, што се негативно одражава и на статус у вршњачкој групи.

Преглед истраживања сугерише да су социјалне компетенције проучаване у различитим правцима и контекстима, међутим приметан је недостатак оних истраживања која изучавају њен предикторски утицај на интеркултуралну осетљивост адолесцената. Полазећи од тога да школа није само место учења него и место суживота ученика и наставника потреба за дубљим проучавањем ове тематике је од великог педагошког значаја. На основу актуелних околности, али и футуристичких претпоставки о динамичном процесу система образовања, школа би требало да почива на педагошким принципима као што су сарадња међу ученицима и наставницима, те и да промовише интеркултурално грађанство, културну и расну разноликост, као и друштвену компетентност која доприноси претходно наведеном благостању. Како би адолесценти били спремни за суживот у све више културно разноликом друштву, од велике важности је да школа и наставници поступају у складу са културално осетљивом педагогијом. Од једнаке је важности и да савремени школски курикулум уважава културалну припадност ученика (Kumar et al., 2018), да се примењују наставне методе и облици рада, уџбеници и други извори знања који негују разноликост ученика и да курикулум буде усклађен са начином учења који одговара индивидуалним карактеристикама ученика (Sablić, 2018; Hrvatić, 2007). Подршка школе у стицању мултикултуралног искуства такође може потенцијално допринети развијености интеркултуралне осетљивости адолесцената (Habib & Hernández, 2020; Genkova, 2019; Moradi & Ghabanchi, 2019; Yurtseven & Altun, 2015). Претходно изнето указује на потребу за педагошком трансформацијом образовања која подразумева изграђивање капацитета појединаца да раде заједно на преобликовању себе и света негујући управо педагошке односе унутар и изван учионице. У свему наведеном уочава се и пут ка педагогији односа, парадигми која представља један од главних трендова и изазова васпитања и образовања у 21. веку.

Упркос номиналном истицању потребе за развојем социјалне компетентности и интеркултуралне осетљивости адолесцената, препознаје се изостанак систематског рада на реализацији постављених циљева, али и научних истраживања у педагогији. Имајући у виду конструисање нових праваца у области образовања, чији развој, примена и интерес попримају глобални карактер, проучавање ове теме је од не само научног, већ и практичног значаја. Сходно изнетом, теоријски део рада засниваће се на дескриптивној и експланаторној анализи и интерпретацији главних одређења, концептуализација и типологија модела социјалне компетентности и интеркултурне осетљивости, са фокусом на проучавању природе њиховог односа и педагошком приступу

одабраном проблему. С обзиром на то да је главни предмет истраживања социјална компетентност као предиктор интеркултуралне осетљивости адолесцената, проучавање датог предмета допринеће и предочавању потенцијалних предлога за подстицање интеркултуралне осетљивости адолесцената, чиме би се допринело стварању социјално компетентних и интеркултурално осетљивих школа у Србији.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Наведене референце су у складу са одабраним проблемом и главним теоријским и емпиријским полазиштима које кандидаткиња планира да истражује у својој докторској дисертацији. Садржина приказане литературе указује на интердисциплинарни приступ проучавању проблематике, што потврђује наведеност широког дијапазона научних извора у области педагогије, социологије, психологије и других подручја друштвено-хуманистичких наука. Сходно изнетом, може се констатовати да је кандидаткиња испунила усклађеност проблематике са коришћеном литературом и тиме у потпуности предвидела све значајне научне изворе неопходне за проучавање и истраживање феномена који истражује у докторској дисертацији.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Имајући у виду да се развијањем социјалне компетентности појединац припрема за адекватно и благовремено прилагођавање на динамичке културно-идеолошке промене, као и то да педагошки помаци у образовању указују на потребу за суочавањем са глобализацијским променама и учењем за живот са другима, главни циљ истраживања је утврдити предикторски утицај социјалних компетенција на интеркултуралну осетљивост адолесцената. Због свеобухватнијег приступа, истраживањем ће се покушати идентификовати још неки значајни фактори (социодемографска и друга обележја) који потенцијално детерминишу интеркултуралну осетљивост адолесцената. У раду се школска средина сагледава као васпитни контекст за развијање интеркултуралне осетљивости ученика, те је и један од циљева истраживања сазнати могућности за развој поменутог конструкта код адолесцената у школском окружењу.

Постављени циљеви операционализовани су и рашчлањени на следеће задатке истраживања:

1. Утврдити степен развијености социјалне компетентности адолесцената на основу њених димензија усмерених на садржаје и исходе;

1.1. Испитати разлике у степену развијености социјалне компетентности адолесцената у односу на њихова социодемографска обележја;

2. Утврдити ниво интеркултуралне осетљивости адолесцената дијагностификоване стадијумима Бенетовог развојног модела интеркултуралне осетљивости;

2.1. Испитати разлике у нивоима развијености интеркултуралне осетљивости адолесцената засноване на њиховим социодемографским карактеристикама;

3. Испитати повезаност димензија социјалне компетентности и стадијума интеркултуралне осетљивости адолесцената;

4. Утврдити утицај социјалне компетентности на интеркултуралну осетљивост адолесцената;

5. Истражити утицај социодемографских обележја на ниво развијености интеркултуралне осетљивости адолесцената;

6. Утврдити утицај мултикултуралног искуства и похађања изборних предмета у школи на ниво развијености интеркултуралне осетљивости адолесцената;

7. Испитати разлике у нивоима развијености интеркултуралне осетљивости адолесцената засноване на мултикултуралном искуству и похађању изборних предмета у школи;

8. Сазнати мишљења адолесцената о могућностима развоја интеркултуралне осетљивости и потенцијалним предлозима за њено унапређивање у школском окружењу.

Остваривање дефинисаних циљева истраживања омогућиће значајна научна сазнања о утицају социјалне компетентности и других фактора на интеркултуралну осетљивост адолесцената, а уједно пружити и темељ за будуће практично педагошко деловање у школској заједници.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Сходно главном предмету истраживања, очекује се да ће налази истраживања потврдити повезаност и утицај социјалне компетентности на интеркултуралну осетљивост адолесцената. Имајући у виду да је реч о адолесцентима који се налазе у периоду интензивног развоја, очекује се да ће ниво развијености њихове социјалне компетентности бити просечан и да ће се разликовати у односу на њихове социодемографске карактеристике. У погледу развијености интеркултуралне осетљивости адолесцената, очекивања иду у правцу да ће степен интеркултуралне осетљивости адолесцената код већине бити у стадијуму етнорелативизма. Такође се

очекује да ће се показати разлика у појединим стадијумима интеркултурне осетљивости на релацији монокултурно – интеркултурно у зависности од дефинисаних социо-демографских и других обележја предвиђеним истраживањем. Најзад, очекује се да ће адолесценти препознати значај развијања социјалне компетентности за подстицање интеркултуралне осетљивости, али и важност унапређивања других интеркултуралних аспеката у школском окружењу.

Генерално гледано очекује се да ће резултати имплицирати да се уз развијање социјалне компетентности истовремено може неговати и интеркултурална осетљивост адолесцената, те да ће проистећи и значајне препоруке које иду у прилог унапређивању социјалне и интеркултуралне димензије савремене школе.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

У истраживању ће бити коришћена дескриптивна метода и технике анализе садржаја, скалирања и анкетања. Дескриптивном методом настоји се описати и приказати стања, процеси, везе и односи међу педагошким појавама које су предмет истраживања. Техника анализа садржаја ће бити примењена у сагледавању литературе публиковане у педагошким и другим сродним часописима, зборницима, књигама и др. У намери да се испита развијеност социјалне компетентности и интеркултуралне осетљивости користиће се техника скалирање и инструменти скале процене. У мерењу социјалне компетентности биће примењен приступ самопроцене ученика заснован на интегративном приступу. Скала процене интеркултуралне осетљивости биће утемељена на Бенетовом развојном моделу интеркултуралне осетљивости. Како би се сазнала мишљења адолесцената о примени интеркултуралних аспеката и могућностима за унапређивање интеркултуралне осетљивости у школи, у истраживању ће бити примењена и техника анкетања са инструментом упитником.

У истраживању ће независне варијабле чинити: димензије социјалне компетентности, социодемографске варијабле (пол ученика, националност ученика, национална хомогеност породице, религиозност ученика; место становања ученика, тип насеља у којем ученик живи, године старости ученика, локација школе, тип школе, разред који ученик похађа, општи успех ученика), као и мултикултурално искуство ученика и похађање изборних предмета у школи. Статус зависне варијабле имаће интеркултурална осетљивост изражена кроз Бенетов развојни модел интеркултуралне осетљивости. Обзиром на мултидимензионалност истраживања димензије социјалне компетентности ће у истраживању имати и статус зависне варијабле у односу на наведене социодемографске карактеристике адолесцената.

Узорак истраживања ће чинити око 1000 ученика основних и средњих школа на територији Републике Србије, при чему ће се тежити да узорком буду обухваћени ученици из хомогених и културолошко разноврсних школа.

Добијени квантитативни подаци биће обрађени у статистичком софтверском програму SPSS (Statistical Package for the Social Sciences 20.) применом одговарајућих статистичких поступака пригодних потребама истраживања. Квалитативним приступом вршиће се обрада питања отвореног типа, тако што ће се одговори ученика разврставати према садржају у одговарајуће категорије, које ће бити формиране индуктивним путем.

Резултати истраживања могу послужити као основа за осмишљавање образовних интервенција или програма усмерених на развијање интеркултуралне осетљивости ученика у школском контексту.

Предложена тема се
прихвата неизмењена
Конечан наслов теме
докторске дисертације

ДА

НЕ

Социјална компетентност као предиктор интеркултуралне осетљивости адолесцената

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Предложена тема докторске дисертације је научно заснована, што потврђује изузетно познавање теоријских и емпиријских достигнућа у области коју кандидаткиња намерава да проучава, њена аналитичност приликом сагледавања феномена који је предмет истраживања, методолошка утемељеност и компетентност у проучавању проблеме, као и значајан број објављених библиографских јединица из области приложене теме докторске дисертације. Интердисциплинарни и холистички приступ у сагледавању одабраног предмета истраживања у оквиру педагошке науке, указује и на ширу научну и друштвену вредност чиме се потврђује актуелност и значај предложене теме докторске дисертације.

Сходно изнетом, Комисија констатује научну заснованост теме докторске дисертације кандидаткиње Данијеле Милошевић, под насловом „Социјална компетентност као предиктор интеркултуралне осетљивости адолесцената”.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије

8/18-01-003/24-008

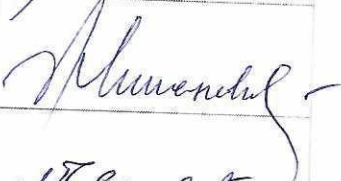

Датум именовања Комисије

5. април 2024.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Јелена Петровић, ванредни професор Педагогија (Научна област)	председник Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Бисера Јевтић, редовни професор Педагогија (Научна област)	ментор, члан Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Бране Микановић, редовни професор Педагогија (Научна област)	члан Филозофски факултет Универзитета у Бања Луци (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Марија Јовановић, редовни професор Педагогија (Научна област)	члан Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
5.	Др Јелена Максимовић, редовни професор Педагогија (Научна област)	члан Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

.....